

Bystyrets sekretariat
Rådhuset
0037 OSLO

Lina Rosenvinge

Deres ref.:
25/1013-6

Vår ref. (saksnr.):
25/13590 - 9

Saksbehandler:
Stine Kihl

Dato: 10.10.2025

Konsekvensanalyse av byrådets budsjettforslag for 2026 og økonomiplan 2026-2029 - Bydel Søndre Nordstrand

Innledende kommentarer

Bydel Søndre Nordstrand har de siste årene hatt en stor økning innenfor områdene økonomisk sosialhjelp og helse- og omsorgstjenester, spesielt innenfor habiliteringsområdet. Et helseutfordringsområde som i all hovedsak knytter seg til yngre brukere med store helse- og omsorgsbehov.

I 2024 hadde bydelen et merforbruk tilsvarende 141,8 mill. kroner. Inn i 2025 ble situasjonen forverret ytterligere og bydelen la derfor fram kostnadsreduserende tiltak som totalt tilsvarte 134 mill. kroner, herav 85 årsverk i stillingskutt – både stillinger i tjenestene, lederstillinger og administrative stillinger.

I 2025 har bydelen langt på vei lyktes med å gjennomføre tiltakene, men samtidig har behovet innenfor helse- og omsorgsområdet fortsatt å øke og bydelen meldte derfor i tertialrapport per 31.08.2025 et merforbruk tilsvarende 107 mill. kroner som også tilsvarer inndekning underskudd fra tidligere år 37 mill. kroner.

Flere av tiltakene gjennomført i 2025 (spesielt stillingskutt) vil gi helårseffekt, dvs. økt positiv effekt inn i 2026. Byrådets budsjettforslag inneholder imidlertid store kutt i budsjetttrammene til bydelene – herav både generelle rammekutt, spesifikke kutt, men også ikke kompenserte utgifter som knytter seg til nye rammeavtaler m.m. Dette vil samlet sett bety en økonomisk utfordring i bydel Søndre Nordstrand anslått til 170 mill. kroner i 2026.

Økonomi

Bydel Søndre Nordstrand overordnet

Prognose 2. tertial 2025:	
Inndekning merforbruk 2024 - til fordeling over 2 år	-37,2
Merforbruk økonomisk sosialhjelp 31.08.2025	-30,0
Merforbruk øvrige tjenester (netto)	-39,8
Anslått merforbruk 2025	-107,0
Realnedgang byrådets budsjettforslag (SAK1);	
- Generelle og spesifikke rammekutt	-33,1
- Kostnadsnøkler og regnskapsandeler	7,7
- Omfordeling mellom funksjonsområder	-5,4
- Nye rammeavtaler i Oslo kommune - ikke kompensert	-22,4
- Nettverkstiltak i bydelene - ikke kompensert	-3,5
- Økonomisk sosialhjelp i revidert budsjett 2025 - ikke kompensert	-9,2
Samlet realnedgang - redusert handlingsrom	-66,0
Endringer i bydelen i forhold til prognose 2025:	
Helårseffekt av innsparingstiltak i 2025	40,0
Demografisk kompensasjon helse og omsorg (SAK1)	12,7
Aktivitetssøkninger helse og omsorg, inkl. rus (foreløpig anslag)	-50,0
Totalt	2,7
Omstillings- og innsparingsbehov i 2026	-170,3

Tall i mill. kroner.

Kommentarer til nye rammeavtaler i Oslo kommune:

Spesielt ønsker bydelen å kommentere konsekvenser av nye rammeavtaler som netto vil gi bydel Søndre Nordstrand en økning på 22,4 mill. kroner i 2026. For bydelene samlet er økningen 100 mill. kroner.

Bydel Søndre Nordstrand har få egnede boliger for å kunne gi tjenester i egen regi og må derfor kjøpe tjenester fra private. Nye og mer kostnadskrevende avtaler vil derfor påvirke bydelens økonomi vesentlig.

Dersom det vil bli vurdert å kompensere nye rammeavtaler gjennom å øke tildelingen på funksjonsområde FO3 Helse og omsorg vil bydelen kun bli kompensert med 6,5 mill. kroner av totalt 22,4 mill. kroner. Årsaken er at bydelen ligger lavt i Oslo kommune tilknyttet dette funksjonsområdet, grunnet en lavere andel eldre og en høyere andel yngre. Spesielt yngre tilhørende kriteriet ressurskrevende tjenester.

Videre i konsekvensutredningen vil bydelen fokusere på økonomisk sosialhjelp og yngre med store helse- og omsorgsbehov (habiliteringstjenestene).

Økonomisk sosialhjelp

	2021	2022	2023	2024	Prognose 2025	Endring 2021-2025	
						Beløp	%
Basisbeløp	34,7	39,9	61,1	77,4	74,8	40,1	115,3 %
Husleie/strøm	69,8	78,1	99,8	125,9	131,1	61,3	87,9 %
Døgnovernatting	2,7	6,1	12,3	19,4	12,7	10,0	365,5 %
Øvrige sosialhjelpsutgifter	10,0	16,1	21,1	24,1	20,1	10,1	101,3 %
Refusjoner og mottatte avdrag sosiallån	-5,9	-5,3	-6,1	-9,6	-7,8	-1,9	32,5 %
Totalt	111,4	134,9	188,1	237,2	230,9	119,5	107,3 %
Tildeling, inkl. integreringstilskudd	130,5	138,3	170,8	196,2	200,9	70,4	53,9 %
Merforbruk	19,1	3,4	-17,3	-41,0	-30,0	-49,1	
Gjennomsnittlig antall saker	688	751	876	1 010	1 020	332,0	48 %
Gjennomsnittspris per måned per sak	13 498	14 971	17 890	19 568	18 856	5 358	40 %

Tabell 1, i mill. kroner.

Bydelen har i perioden 2021 til prognose 2025 hatt en økning i økonomisk sosialhjelp på 119,5 mill. kroner og gått fra å ha et mindreforbruk i 2021 på 19 mill. kroner til et merforbruk på 30 mill. kroner i prognose 2025.

Imidlertid ser bydelen per august at økonomisk sosialhjelp har begynt å vise en liten synkende tendens. Spesielt knytter dette seg til døgnovernatting.

Oppsummert økonomisk sosialhjelp i SAK1:

Økonomisk sosialhjelp anslås i 2026 å bli ca. 30 til 40 mill. kroner høyere enn tildelt ramme.

Habiliteringstjenestene

Andelen ressurskrevende brukere i bydel Søndre Nordstrand er høy – mer enn dobbelt av gjennomsnittet i Oslo, justert for antall innbyggere, se tabell nedenfor.

Bydel	Innbyggere		Ressurskrevende		Vekting ift. innbyggere
	Antall	Andel	Antall	Andel	
1. Gamle Oslo	64 565	8,9 %	71	6,1 %	67,8 %
2. Grünerløkka	66 348	9,2 %	52	4,4 %	48,3 %
3. Sagene	47 774	6,6 %	71	6,1 %	91,6 %
4. St. Hanshaugen	41 293	5,7 %	21	1,8 %	31,3 %
5. Frogner	60 577	8,4 %	55	4,7 %	56,0 %
6. Ullern	35 699	4,9 %	72	6,1 %	124,3 %
7. Vestre Aker	52 985	7,3 %	97	8,3 %	112,8 %
8. Nordre Aker	55 947	7,7 %	86	7,3 %	94,7 %
9. Bjerke	37 076	5,1 %	67	5,7 %	111,4 %
10. Grorud	28 269	3,9 %	71	6,1 %	154,8 %
11. Sjøvner	34 556	4,8 %	86	7,3 %	153,4 %
12. Alna	50 665	7,0 %	117	10,0 %	142,3 %
13. Østensjø	52 293	7,2 %	92	7,8 %	108,4 %
14. Nordstrand	54 913	7,6 %	80	6,8 %	89,8 %
15. Søndre Nordstrand	39 366	5,4 %	134	11,4 %	209,8 %
Totalt Oslo kommune	722 326	100 %	1 172	100 %	100,0 %

Tabell 2.

Bydel Søndre Nordstrand er den bydelen som har flest ressurskrevende brukere - ca. 210% av gjennomsnittet i Oslo kommune justert for antall innbyggere. I tillegg til at tjenesten er kostnadskrevende i seg selv så er dette også tjenestemottakere som trenger tilbud fra bydelen og øvrige helse- og omsorgstjenester over en veldig lang periode, dvs. gjennom store deler av livet.

Bydelen har også mange hjemmeboende med PU-diagnose, dvs. ca. 100 personer hvorav de fleste er i alderen 30 år og oppover.

Kostnadsutviklingen innenfor deler av habiliteringstjenesten i bydelen for perioden 2022 til prognose 2025, ser slik ut (netto):

Tjeneste (kjøp)	2022	2023	2024	Prognose 2025	Endring 2022-2025	
					Kroner	%
Avlastning i bolig	31,2	49,0	73,1	64,0	32,8	105 %
Personlig assistent	46,0	55,0	63,1	77,3	31,3	68 %
Kjøp dagsenterplasser	32,4	40,5	45,6	54,0	21,6	67 %
Heldøgns omsorg i bolig	177,8	197,2	235,5	280,0	102,2	57 %
Økning inkl. lønns- og prisvekst	287,4	341,7	417,3	475,3	187,9	65 %
Lønns- og prisvekst (ca. 5% per år)				47,2	47,2	
Økning ekskl. lønns- og prisvekst	287,4	341,7	417,3	428,1	140,7	49 %

Økning tilskudd ressurskrevende

70,7

Netto merkostnad - kun deler av tjenesten

70,0

Tabell 3, i mill. kroner.

Tabellen over viser vesentlige økninger innenfor enkelte av tjenestene tilknyttet habiliteringsområdet, herav kjøp. Bydelen mangler tilgang på egnede boliger for brukergruppen og må derfor i stor grad kjøpe tjenester. Bydelen har også egne tilbud, men for flere av disse er det behov for endringer da flere av boligene ikke egner seg spesielt godt for brukergruppen som er der per i dag.

Per nå anslås det at helårseffekt av nye brukere i 2025 vil gi en ytterligere økning (netto) i 2026 på ca. 40 mill. kroner, inkludert økte kostnader til nye rammeavtaler. Dette kommer i tillegg til et allerede for høyt aktivitetsnivå anslått til 70 mill. kroner i 2025, jfr. tertialrapport per 31.08.2025.

Oppsummert helse- og omsorg (habiliteringstjenesten) i SAK1:

I tillegg til en allerede krevende økonomisk situasjon – spesielt innenfor habiliteringsområdet – øker kostnadene ytterligere grunnet nye rammeavtaler. Bydelene samlet har meldt en kostnadsøkning på 100 mill. kroner, hvorav bydel Søndre Nordstrand får en økning på 22,4 mill. kroner (22% av totalen). Dette kommer i tillegg til store rammekutt.

Totalt anslås det et merforbruk innenfor helse- og omsorgsområdet, inkl. rus, tilsvarende ca. 100 til 110 mill. kroner.

Konsekvenser av byrådets budsjettforslag

Bydelens økonomiske situasjon har bedret seg vesentlig i 2025, men det er fortsatt store behov for omstilling og kostnadsutt. Med helårseffekter av tiltakene i 2026 ville situasjonen forbedret seg ytterligere.

Blant annet er det i 2025 kuttet ca. 80 årsverk i bemanningen, herav fra ca. 1 020 faste budsjetterte årsverk i 2024 til ca. 940 årsverk i 2025. Av totalt 940 årsverk knytter 340 årsverk seg til barnehageområdet, som er styrt av normtall og ikke kan reduseres uten at barnetallet går ned tilsvarende.

Med en så lav bemanning (i forhold til antall innbyggere) vil innsparingsmulighetene for 2026 begrense seg vesentlig.

Grunnet den økonomiske situasjonen må bydelen omstille, men også nedjustere aktiviteten innenfor både lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester.

Vennlig hilsen

Ayub Mohammad Tughra
bydelsdirektør
Ayub Mohammad Tughra
Bydelsdirektør

Stine Kihl
seksjonssjef
Stine Kihl
økonomisjef

Kopi til
Ayub Mohammad Tughra

Bydel Søndre Nordstrand

